

αὐτῷ οὐδόλως ἐκδηλοῦνται. Ἀλλὰ διατί ἔπρεπε νὰ παρεκκλίνῃ ὁ ποιητής; Ἐὰν οὗτος πιστῶς παρεκκολληθῇ τὸ σύμπλεγμα, καθ' ὅλου ἢ καθ' ἑκαστον μέρος, δὲν θὰ παρδείχεν ἡμῖν πάντοτε εἰκόνα ἐξαιρετον; Ἐννοῶ καλῶς τὸ πῶς ἡ δι' ἑαυτὴν ἐργαζομένη φαντασία αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ χαρακτηριστικόν: ἀλλ' αἱ αἰτίαι, δι' ἃς ἡ κριτικὴ αὐτοῦ δύναμις ἐρίστανεν ὅτι ὤφειλε νὰ μεταβάλλῃ ὡραίους χαρακτῆρας, οὓς πρὸ ὀφθαλμῶν ἔσχεν, εἰς τὰ ἄλλα ταῦτα χαρακτηριστικά, αὐταὶ οὐδέποτε θὰ μοί γίνωσι δῆλοι.

(Ἀκολουθεῖ).

ΟΛΓΑ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift (Τόμ. γ', τεύχ. 4), ἐν ἣ εὐνοϊκώταται περιέχονται κρίσεις τῶν τελευταίων ἔργων τῶν ἡμετέρων μεσαιωνοδιφῶν Μ. Γεδεών, Μ. Παρηνίκα καὶ Ἀλεξ. Ε. Λαυριώτου, ὁ γνωστός γλωσσολόγος καὶ γραμματικὸς Gustav Meyer δημοσιεύει πραγματείαν περὶ τῆς ἐτυμολογίας λέξεων τινων τῆς δημώδους ἡμῶν γλώσσης, ἐξ ἧς σταχυολογοῦμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως ταῦτα.

Ἀθιβάλλω.

Ἐκ τῶν σφζομένων γραπτῶν μνημείων τοῦ Μεσαιωνισμοῦ ἀπαντᾷ ἡ λέξις εἰς Θαρατικὸν τῆς Ρόδου (Wagner, Carmina graeca σ. 35), ἐρ' ἂν θελήσω δητὰ εἰπῶ τὲς ἐμμορφῆς καὶ κάλλη, ἐς εἶχον οἱ Ροδίτισσες, καὶ τίς τὰ τ' ἀθιβάλλη;

Θρηναῖ ἄρτι ἡ ἐλληνικὴ ἀρχαιολογία καὶ τὰ ἐλληνικὰ γράμματα ἀσπρῶν αὐτῶν θεράποντα γενόμενον μάλιστα πρὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, τὸν Ἐρρίκον Waddington θανόντα. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐπισκεψάμενος τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολήν, ὧν τὰ μνημεῖα ἐλάτρευε, συνελάτρευεν αὐταῖς καὶ τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος, ὅπερ τὰ μάλιστα ἐφίλει καὶ ὑπὲρ οὗ ἐμόχθει. Ἄλλοτε οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες ἦσαν πλείονες, νῦν ἀραιοῦνται ὀσημέραι, τὰ δὲ ἐλληνικὰ γράμματα κέκτηνται μὲν καὶ νῦν μύστας αὐτῶν πολλούς, ὀλίγους ὅμως τοὺς ἐνθέρμους λάτρεις αὐτῶν. Ὁ θάνατος τοῦ Waddington εἶνε τούτου ἐνεκα ἀπώλεια δι' αὐτά, καὶ ἀπώλεια μεγίστη.

Ἐν τῷ τελευταίῳ Φιλολογικῷ παρρητήματι τοῦ Figaro ἐδημοσιεύθησαν ἀπαντήσεις κυρίων τε καὶ κυρίων ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος: Εἶναι δυνατόν ἀνὴρ ν' ἀγαπᾷ πολλὰς γυναῖκας καὶ γυνὴ πολλοὺς ἀνδρας συγχρόνως; Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ἀπαντήσεις ὑπῆρξαν διάφοροι, ἀλλαι μὲν ἀπορατικαί, ἀλλαι δὲ καταφατικαί, τινὲς δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ γυναικείου φύλου, ὑπὲρ γυναικῶν ἐννοεῖται, καθ' ὅς ὁ μὲν ἀνὴρ ἀγαπᾷ πολλὰς γυναῖκας, ἡ δὲ γυνὴ ἓνα καὶ μόνον ἄνδρα. Τῇ γνώμῃ ταύτῃ κατὰ περίεργον σύμπτωσιν συνετάχθησαν καὶ τινες τῶν ἀνδρῶν, ἀλλ' εὐάριθμοι πρὸ τῆς μεγάλης πλειονοψηφίας. Τὸ ζήτημα εἶνε καθαρῶς ψυχολογικόν

ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀνομάζω, λέγω. Ἐκ τούτου καὶ ἀγθιβολῇ=διήγησις, ὅπερ ἐν τῷ αὐτῷ ποιήματι εὐρίσκεται. Εἶναι παραφθορά τοῦ ἀντιβάλλω, ὅπερ ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ Ἑλληνισμῷ=λέγω. Εὐαγγελ. Λουκ. 24, 17 τίτες οἱ λόγοι οὗτοι, οὗς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ ἐστὲ σκυθρωποὶ; Ἀπολλωνίος Δόσκολος (Περὶ συνδέσμων 479, 26 ἐν Ἀνεκδότ. Bekker) εἰς σχολικὴν ἀντιβολὴν κατέστημεν=λόγον, συζήτησιν. Ὑπάρχει καὶ μορφή ἀρεβάλλω=ἀναφέρω, συνηθεστάτη σήμερον ἐπὶ τοῦ παταμοῦ, πορὸς μὲ ἀρεβάλλει;

Γοῦρνα.

Ὁ μὲν Ducange ἐρμηνεύει: «urna, στάμνος, ὀδρία», ὁ δὲ Somavera: «pila di fontana o di pozzo, ὁ δὲ Bandotis: «larmier, gouttière». καὶ ὁ Legend: «urne, gouttière; bassin d'une fontaine». Ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ γοῦρνα προήλθε καὶ τὸ ἀλβανικὸν gurne, gure. Ἀρχέτυπον εἶναι τὸ ἐνετικὸν gorna=ἀγωγός, αὐλαξ. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἀρχαία λέξις γρῶρη, ἣν ὁ Ψύχιος ἐρμηνεύει: «τὸ κοῖλον τοῦ δίφρου, οὗ λόγῃαι κεῖνται. Ἄλλοι δὲ τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας, δι' ἧς τὰ σχοιρία πρὸς τὴν ρεῶν στάσιν ἡσφαλίζοντο», τὸ δὲ Μ. Ἐτυμολογικόν: «ἡ κοίλη καὶ τετριμμένη πέτρα, ἡ δεχομένη τὰ σχοιρία».

Δρομῶνι.

Οὕτω καλεῖται, ὡς γνωστόν, τὸ μέγα κόσκιον, δι' οὗ καθαρίζονται τὰ σιτηρὰ ἐν τῷ ἄλωνίῳ, κατασκευάζεται δὲ διὰ λωρίων δέρματος ἢ διὰ λεπτοῦ σύρματος. Ὑπάρχουσι καὶ τύποι δριμόνι, διρμόνι, δερμόνι. Ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ τὸ ρουμανικὸν dirmoiu. Ὁ μὲν Μ.

δέον δὲ νὰ ἐξετασθῇ ὁ ἀληθὴς ἔρωσ, ὁ εἰς θυσίας ἔτοιμος, τοῦ συνήθους. Ὁ ἀληθὴς ἔρωσ δὲν καταμερίζεται.

Τῇ 31 δεκεμβρίου ἀπέβίωσεν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Salford, ἀνὴρ τῶν δημοτικιστῶν, ὁ Γουλιέλμος Ἀμπσον (William Hampson), ὅστις ἔφερεν ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου αὐτοῦ τὸν τίτλον τοῦτον: «πρεσβύτερος ὑπήκοος τῆς Α. Μεγαλειότητος».

Ὁ Ἀμπσον ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 115 ἐτῶν, μαρτυρουμένων δι' ἐπιστήμων ἐγγράφων. Τέσσαρες θετοὶ αὐτοῦ ἐπληγώθησαν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Οὐατερλόου καὶ δύο υἱοὶ αὐτοῦ ἐν Κριμαίᾳ.

Ἀληθῆ δέχσιν πρὸς τὸν Θεὸν ἀπηύθυνε συντάχτης ἀγγλικῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων ἐπιγραφομένου The Humanitarium ὑπὲρ τῶν κυνῶν, γαλῶν καὶ τῶν ἄλλων ὑπηρετικῶν ζώων. Ἐπεκαλέσατο ὑπὲρ τῶν φίλων τούτων τῆς ἀνθρωπότητος πᾶσαν τὴν μέριμναν τοῦ Ὑψίστου κρίνῃν αὐτὰ ἄξια δικαιωμάτων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ θνησκόντων παιδῶν, ἥτοι τῆς ἀνακσίας. Πολὺ ἀγγλικόν!

Deffner (Τσακων. Γραμματ.) γράφει *δρομόνι* ἢ *δρουμόνι* καὶ θεωρεῖ ὑποκοριστικὰ τοῦ *τρομῶν* ἢ *τρομῶν* ἐκ τοῦ *τρήμη* ἢ *τρήμη*—*τρῦπα*, ὁ δὲ Α. Κοραῆς ("Α-τακτ. 4, 106) γράφει *δρομῶνι* καὶ παράγει ἐκ τοῦ *δρόμων*—*πλοῖαριον*, ὅπερ συνηθέστατον παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, ὥστε *δρομῶνι* κυρίως—*δοχεῖον* μέγα. Ἡ συγκριτικὴ γλωσσολογία ἀνεκάλυψεν ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν πλοίων καὶ τῶν δοχείων καθόλου ἀνταλλάσσονται συνηθέστατα, π. χ. *γανῶν*—*κουβάς* καὶ εἶδος πλοίου, ἐκ τοῦ λατιν. *vascellum*—*βαρέλλι* τὸ γαλλικὸν *vaisseau*, ὅπως ἐκ τοῦ *corbilla*—*καλάθι* (γερμ. *Korb*) τὸ *corvette*, κτλ.

Χόβολι.

Ἐνιαχοῦ λέγεται καὶ οὐδετέρως *χουβόλι* καὶ *χόβουλι*—*πεπυρωμένη τέφρα*. Ὁ ἀρχικῶς τύπος ἦτο *φουρόλι*, ὅστις ἀκούεται ἐνιαχοῦ. Γίνεται ἐκ τοῦ ὑποκοριστικοῦ *fogolo* τοῦ ἐνετικοῦ *fogo*—*fuoco*—*πῦρ*. Τὸ *φόρολι* λοιπὸν ἐγένετο *χόβολι* ὡς *φοῦχτα* καὶ *χουφτα*. Ἐκ τοῦ *fogo* τούτου καὶ τὸ ἡπειρωτικὸν *φόγκα* καὶ τὸ πελοποννησιακὸν *φόκος*, ἐξ αὐτοῦ δὲ τούτου καὶ τὸ *φοροῦ*, ὅπερ μετεβλήθη εἰς *φοβοῦ* καὶ *φουβοῦ* καθ' ἣν ἀναλογίαν τὸ *β* ἀντικατέστησε τὸ *γ* εἰς τὸ *χόβολι* ἀντὶ (*φ*)*χόρολι*. Καὶ τὸ *focolare* ἐγένετο *φουγλάρος* (*καπνοδόχη*) ἐν Χίῳ (Πασπάτη Γλωσσάριον 376) καὶ *χουβλάρος* ἐν Ἰκαρίᾳ (Χατζιδάκης Idg. Forsch II 387) καὶ *φουγγάρος* ἐν Κυθήροις. Καὶ τὸ ζακυνθινὸν *φουγγαρία* τῆς αὐτῆς ἀρχῆς εἶναι—*ἐστία*.

Ὁ δὲ S. Fraenkel ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ ἐν πραγματεῖᾳ ἐπιγραφομένῃ *Orientalisches im Byzantinischen* γνωματεύει ὅτι ἡ λέξις *κουβάρι* εἶναι σημιτικῆς ἀρχῆς—*κόμβος*, *ρόζος* τῶν δένδρων, καὶ ἀναφέρει τὰς ἀραμαϊκὰς λέξεις *Kebara* καὶ *Kibbura*. Ὡσαύτως λέγει σημιτικὴν τὴν λέξιν *φντίλι*, ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ *fatila*, ὅπερ αὐτὸ τοῦτο σημαίνει. Κατὰ τοῦτον ἄρα ἡ λέξις αὕτη οὔτε πρὸς τὸ *φντόν* σχέσιν ἔχει, ἐξ οὗτινος *φντίλιον* γράφουσιν, οὔτε πρὸς τὸ *φῶς*, ἐξ οὗ *κατ'* ἄλλους *φωτίλιον* (ἢ *φντήλι* καὶ *φωτήλι*).

Η ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΔΕΣΜΩΤΟΥ.

Α'.

— Εἰρκτή! εἰρκτή βαθεῖα, Ζοφερά εἰρκτή! ὦ, πόσον τὴν καρδίαν μου πιέζουσιν οἱ ὑψηλοὶ σου τοῖχοι, οἱ χαλκιδόμητοι! ὦ, πόσον ἀπαισία, πόσον φοβερά παρίσταται πρὸ ἐμοῦ, ὅταν, ὡς νῦν, ἡ νύξ σὲ πληροῖ διὰ τῶν μελάνων σκιῶν τῆς! πόσον ἀγρία καὶ ἀπειλητικὴ μοῖ εἶναι ἡ πενθήρης ἡρεμία σου! ὦ, ἡ σιγὴ σου εἶναι σιγὴ θανάτου, ὁ ζόφος σου θανάτου ζόφος, ὥσει ἥσο βαθύσκοτον Ταινάρου χάσμα, Ἄδου προδόμος! . . . Ναί! πρό-

δόμος τοῦ Ἄδου εἶσαι δι' ἐμέ! . . . Αὔριον ὅταν ὁ Φοῖβος διὰ τῶν πρώτων αὐτοῦ λαμπηδόνων χρυσώσῃ τὴν ἀγνὴν χιόνα τῶν ὑψικρήμων βουνῶν, χαροπαὶ αἱ μητέρες θ' ἀφνπνώσι τὰ τέκνα δι' ἐνὸς ἐπὶ τῶν χειλέων τρυφεροῦ ἀσπασμοῦ, δι' ἐνὸς στοργικοῦ μειδιάματος· καὶ μία μόνη μήτηρ, μήτηρ δυστυχῆς, κεκυρωμένη ὑπὸ τὰ ἄχθη τῶν ἐτῶν καὶ τῆς συμφορᾶς, — ἀλλὰ καὶ τοῦ ὀνειδούς, φεῦ! — δακρυσταγῆς, λυσίκομος, μελανέμων, ρυτίδων ἐμπλεως, θὰ στένη γοεράς οἰμωγᾶς, θὰ ρίπτῃ τέφραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀπεγνωσμένη καὶ ἀπελπισ! ἡ μήτηρ αὕτη ἐστὶ ἡ μήτηρ μου! . . .

Αὔριον, ὅταν ὁ αἰθὴρ φαίδρως ἐρυθρίασῃ ὑπὸ τὰ ρόδα τῆς Αὐγῆς τὰ φωτόπλαστα, φαῖδροι καὶ μειδιῶντες θ' ἀφνπνισθῶσιν οἱ πολυμέριμοι θνητοί, φαῖδροι καὶ μειδιῶντες θὰ διαχυθῶσιν ἀνὰ τὰς εὐρείας ὁδοὺς τοῦ ἄστεως, ἐπὶ τὰ ἔργα αὐτῶν βαίνοντες· καὶ ἐν ἡ στιγμῇ ὁ γεωργὸς ἐμπηγνύς τὴν ὕνιν αὐτοῦ εἰς τὴν εὐφορον γῆν, καὶ ὁ ἀφελὴς ποιμὴν ἄγων πρὸς τὴν παχυτέραν καὶ δροσδεστέραν τῶν ἄλλων νομὴν τὴν χιονώδη ἀμνάδα του, θ' ἀπολαύσιν ἀνεπιφθόνως τὸ ζεῖδωρον φῶς, ἡ θύρα αὕτη, ἡ σιδηρὰ αὕτη θύρα μου θ' ἀνοιγῇ ἀποτόμως, καὶ σκληραὶ χεῖρες τῶν ἀλυσιδέτων βραχιόνων μου λαβόμεναι, θὰ με ὀδηγήσωσιν ἐκτὸς τῶν τοίχων τούτων, ἐμὲ τὸν ἀθῶον κατὰδικον. θὰ μ' ὀδηγήσωσι πρὸς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας! καὶ θὰ ἴδω τὸ φῶς· ἀλλὰ τὸ ἔσχατον, φεῦ! διότι μετ' οὐ πολὺ ἡ κεφαλὴ μου, νεκρά καὶ εἰδεχθῶς μορφαζούσα, θὰ καταπέσῃ ὑπὸ τὴν ἀκάθεκτον ὀρθὴν τῆς ἀπηνόους τῆς λαίμητόμου μαχαίρας! . . . Οἱ μοι αὔριον ἀγομαὶ ἐπὶ τὴν λαίμητόμον! . . .

Καὶ ὅταν ὁ Φοῖβος σδέσῃ τὴν ἀμετρολαμπὴ αὐτοῦ πυρὰν εἰς τοὺς σαπφειρώδεις τοῦ κύματος κόλπους καὶ ὑπὸ τὰς ἐσπερινὰς σκιάς τὰ ἡλιόχρυσά τοῦ αἰθέρος νέφη διαβαφῶσι σκυθρωπῶς βαθύφαια, ἀνηλεῆ σμήνη μελανοπτέρων ὀνέων, ἀθρόα ἀπὸ τῶν ἀπροσίτων κρημνῶν αὐτῶν καταπτάντα, θὰ κατασπαράττωσιν οἰκτρῶς διὰ τῶν γαμφῶν ὀνύχων πτώμα ἀέρελλον καὶ ἄμορρον! τὸ πτώμα ἐκεῖνο ἐστὶ, φεῦ! τὸ ἐμόν! . . .

Εἶναι φοβερόν ν' ἀποθνήσκῃ τις ἔνοχος· εἶναι φοβερόν νὰ βαίνει πρὸς τὸ ἄγριον μνήμα ὡς ἵχνος διαβάσεως ὀπισθεν αὐτοῦ καταλείπων συγγεράν αὐλακα αἵματος· καὶ στὰς παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου μετ' ἰλίγγου καὶ ἄλγους, νὰ πρέμῃ στρέφων τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ζοφῶδες αὐτοῦ παρελθόν, νὰ φοῖσῃ ἀτενίζων πρὸς τὸ ἀχανές καὶ ἀβυσσόσπλαγχρον μέλλον!

Ἀλλὰ μὴ δὲν εἶναι ἐπίσης φρικῶδες ν' ἀποθνήσκῃ τις ἀθῶος, μολὶς ὀκτωκαιδεκαετῆς, πρὶν ἔτι δρέψῃ τὰ ρόδα τοῦ ἔαρος αὐτοῦ, πρὶν ροφήσῃ ἐνθδύνως τῆς ἡδῆς αὐτοῦ τὸ ἀγνόν δροσόμελι! ν' ἀποθνήσκῃ ἀθῶος ἐπὶ τῆς λαίμητόμου, φεῦ! κηλιδούμενος ὑπὸ ἀδίκου ὀνειδούς, κολαφιζόμενος, σφακελούμενος ὑπὸ τῆς τυφλῆς πρὸς τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ κοινωνίας, φέρων τὴν ἀρὰν τῆς ἀμειλίχτου δικαιοσύνης καὶ τιτρωσκόμενος τὴν καρδίαν. οἶονε διὰ δηλητηρίου βέλους, ὑπὸ τῆς θλιβερᾶς ιδέας ὅτι ὑπὸ τὸ βαρὺ ἄχθος τῆς συμφορᾶς ταύτης, τοῦ ὀνειδούς τούτου, τῆς ἀμέτρου ταύτης ὀδύνης καταλείπει ταθαμμένην ἐσαεὶ γηραιὰν αὐτοῦ μητέρα τὴν πολυφύλακτον,